

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

3 décembre 2013

RÉVISION DE LA CONSTITUTION

**Projet de révision de l'article 117
de la Constitution**

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. VALKENIERS ET CONSORTS

Article unique

Dans le 2°, dans l'alinéa proposé, insérer, entre le mot "adopté" et le mot "conformément", les mots "par le Parlement wallon, le Parlement flamand, ou le Parlement de la Communauté germanophone, chacun en ce qui le concerne".

JUSTIFICATION

Nous ne sommes pas favorables à l'octroi d'une autonomie constitutive à la Région de Bruxelles-Capitale, et donc pas davantage ouverts à la possibilité instaurée pour les parlements des Communautés et des Régions de fixer la durée de leur législature et la date de leur élection. Le présent amendement tend donc à priver ce parlement de cette possibilité.

Document précédent:

Doc 53 **3195/ (2013/2014):**
001: Révision de la Constitution.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

3 december 2013

HERZIENING VAN DE GRONDWET

**Ontwerp tot herziening van artikel 117
van de Grondwet**

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER VALKENIERS c.s.

Enig artikel

In punt 2°, in het voorgestelde lid, tussen de woorden "aangenomen" en "overeenkomstig", de woorden "door het Vlaams Parlement, het Waals Parlement of het Parlement van de Duitstalige gemeenschap, ieder voor zich" invoegen.

VERANTWOORDING

Wij zijn geen voorstander van het toekennen van constitutionele autonomie aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dus ook niet voor de ingevoerde mogelijkheid voor de gemeenschaps- en gewestparlementen om de duur van hun zittingsperiode en de datum van hun verkiezing vast te stellen. Dit amendement strekt ertoe dit parlement hier dus van uit te sluiten.

Voorgaand document:

Doc 53 **3195/ (2013/2014):**
001: Herziening van de grondwet.

N° 2 DE M. VALKENIERS ET CONSORTS

Article unique

Insérer un 1°/1 rédigé comme suit:

“1°/1 dans l’alinéa 1er, modifié par la révision de la Constitution du 25 février 2005, le mot “intégralement” est abrogé.”

JUSTIFICATION

Dans un article consacré aux élections simultanées et à la possibilité, pour les entités fédérées, d’y déroger en fixant elles-mêmes la durée de leur législature et la date de leurs élections, paru dans *Tijdschrift voor Bestuurswetenschappen en Publiekrecht* (2013/6-7-8), M. Koen Muylle, référendaire près la Cour constitutionnelle, indique que pour le parlement flamand, il sera *“très difficile de faire usage de cette autonomie constitutive. Le problème qui se pose en la matière concerne les six membres bruxellois de cette assemblée. Depuis 2004, plus aucun n’émane du groupe linguistique néerlandais du parlement de la Région de Bruxelles-Capitale, mais ils sont directement élus lors d’élections distinctes, organisées en même temps que les élections dudit parlement. Seuls les électeurs, qui lors de l’élection du Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale, votent pour des listes néerlandophones, ou qui s’abstiennent pour cette élection, peuvent voter pour les six membres bruxellois du parlement flamand. Si les élections pour le parlement flamand ne coïncident plus avec celles du parlement de la Région de Bruxelles-Capitale, ce mécanisme ne pourra toutefois plus être utilisé et il deviendra particulièrement difficile de déterminer qui pourra participer à l’élection des membres bruxellois du parlement flamand.”* (traduction). Pour résoudre ce problème, le référendaire avance la possibilité de renouveler partiellement le parlement: *“Ainsi, le parlement flamand pourrait faire coïncider l’élection des membres bruxellois avec celle des membres du parlement de la Région de Bruxelles-Capitale, tandis que l’élection des autres membres se déroulerait à un autre moment.”* (traduction)

Avec les propositions déposées, la majorité institutionnelle n’apporte aucune réponse à cette problématique réelle. Or, faute de réponse, cette disposition risque de devenir une coquille vide en raison de l’impossibilité de le mettre en pratique.

La solution proposée par M. Muylle n’est certainement pas idéale à nos yeux, mais nous estimons néanmoins que cette possibilité doit rester ouverte. Cette piste est toutefois impossible d’un point de vue constitutionnel parce que l’article 117, alinéa 1er, de la Constitution prévoit que les parlements de communauté et de région sont intégralement renouvelés. Le présent amendement tend à lever cet obstacle.

Nr. 2 VAN DE HEER VALKENIERS c.s.

Enig artikel

Een punt 1°/1 invoegen, luidend als volgt:

“1°/1 in het eerste lid, gewijzigd bij herziening van de grondwet van 25 februari 2005, wordt het woord “geheel” opgeheven.”

VERANTWOORDING

In een artikel omtrent de samenvallende verkiezingen en de uitgetekende mogelijkheid voor de deelstaten om daarvan af te wijken door zelf de duur van hun zittingsperiode en hun verkiezingsdatum vast te stellen, verschenen in het *Tijdschrift voor Bestuurswetenschappen en Publiekrecht* (2013/6-7-8), stelt referendaris bij het Grondwettelijk hof Koen Muylle dat het voor het Vlaams parlement *“heel moeilijk zal zijn om gebruik te maken van die constitutieve autonomie. Het probleem dat zich dienaangaande stelt, betreft de zes Brusselse leden van die assemblee. Die komen sinds 2004 niet meer uit de Nederlandse taalgroep van het Brussels hoofdstedelijk parlement, maar worden, tegelijk met de verkiezingen voor dit laatste, in afzonderlijke verkiezingen rechtstreeks verkozen. Enkel de kiezers die bij de verkiezing voor het Brussels hoofdstedelijk parlement hun stem uitbrengen op Nederlandstalige lijsten, of die zich voor die verkiezing onthouden, kunnen een stem uitbrengen voor de verkiezing van de zes Brusselse leden van het Vlaams parlement. Indien de verkiezingen voor het Vlaams parlement niet langer zouden samenvallen met die voor het Brussels hoofdstedelijk parlement, kan dit mechanisme echter niet langer worden gebruikt en wordt het bijzonder moeilijk om te bepalen wie mag deelnemen aan de verkiezing van de Brusselse leden van het Vlaams parlement.”* Als mogelijk oplossing schuift hij de mogelijkheid naar voor om het parlement gedeeltelijk te hernieuwen. *“Zodoende zou het Vlaams parlement kunnen bepalen dat de verkiezing van de Brusselse leden samenvalt met die van de leden van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement, terwijl de verkiezing van de andere leden zou plaatsvinden op een ander moment.”*

De institutionele meerderheid biedt, aan de hand van de ingediende voorstellen, geen enkel antwoord op deze reële problematiek. Bij gebrek aan antwoord dreigt deze bepaling dan ook een volkomen lege doos te worden door de praktische onuitvoerbaarheid.

De oplossing die heer Muylle voorstelt is voor ons zeker niet ideaal, maar wij zijn wel van oordeel dat deze mogelijkheid open dient te worden gelaten. Deze piste is momenteel evenwel grondwettelijk onmogelijk omdat artikel 117, eerste lid, GW bepaalt dat de gemeenschaps- en gewestparlementen in hun geheel worden vernieuwd. Dit amendement wil deze hindernis wegwerken.

Bruno VALKENIERS (VB)
Barbara PAS (VB)
Gerolf ANNEMANS (VB)
Rita DE BONT (VB)